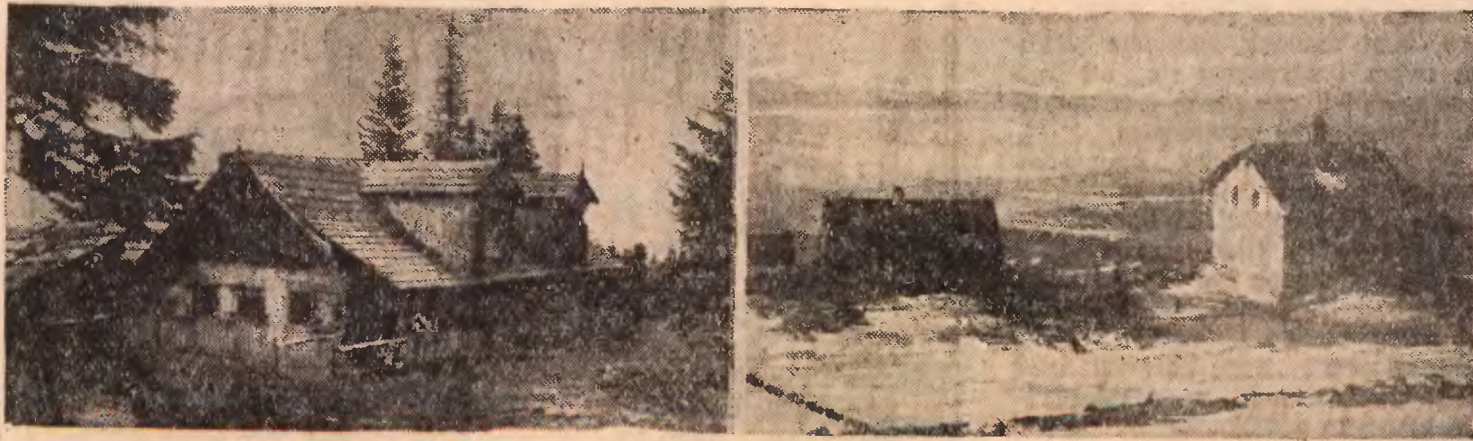

WIADOMOSCI SPORTOWE

Wydajemy walkę śmierci

Tragedja na Babiej Górze, która kosztowała śmierć czworga młodych ludzi, wywarła wielkie wrażenie w całym społeczeństwie, a przede wszystkim wśród szerokiej kół sportowców. Czemu należy przypisać tę śmierć i jak uniknąć tego rodzaju wypadków na przyszłość? Oto pytanie, które się w pierwszym rzędzie nasuwa. Będziemy się starać na nie odpowiedzieć. Jako pierwszemu, odajemy głos wybitnemu sportowcowi, przodownikowi narciarskiemu, p. A. Górskiemu. (Red.)

Od prawej schronisko Polskiego Tow. Tatrzańskiego, położone o 600 m od szczytu. Na prawo schronisko B. V., położone na szczycie. Na lewo obok szopy znaleziono ślady nieznanego dotychczas brata śp. Forysiówny.

Kto winien śmierci 4-ga młodych ludzi? Na powyższe pytanie, rzucone niedawno przez jedno z pism codziennych („Siedem Groszy“ nr. 54), pozwolę sobie dać odpowiedź, opartą na własnym doświadczeniu w terenie babiogórskim, oraz na ogólnie przyjętych zasadach turystyki górskiej, zwłaszcza zimowej. Jeżeli przyczyną części winy będą musiały przypisać śp. zmarłym, czynię to jedynie dlatego, by ofiara ich życia nie była daremną, lecz stała się przestroga dla licznej rzeszy narciarzy. Bowiem powody tragicznego zakończenia wyprawy na Babią Górę, są nie tylko natury obiektywnej, lecz w równej mierze — subiektywnej.

chodzi, to „może“ powinno dla turysty prawdziwie doświadczonych wystarczyć do zaniechania zamiaru, a powinnyby wystarczyć bezwzględnie, jeżeli naraża on nie tylko własne życie.

Wiaca w sily nie wystarcza

Nie powiem, że należy stchórzyć przed każdym niebezpieczeństwem i cofać się przed każdym jego cieniem, twierdząc tylko, że odwaga staje się lekkomyślnością z chwilą, kiedy przy trzeźwej kalkulacji pro i contra więcej niż 50 proc. prawdopodobieństwa przemawia za wypadkiem. Jedynie przestrzeganie tej zasady daje dowód doświadczenia turystycznego, a zwłaszcza przewodnika od zarzutów nawet wtedy, kiedy nieszczerne fatum przekreśli ludzkie obliczenia. Choćby obliczenia te okazały się mylne — najważniejsze jednak, że były, zaś nie do przebaczenia jest, jeżeli ich wogóle nie było. A zdaje się, że w wypadku, o którym mowa, zawiniła przesadna wiara we własne sily, która nie dopuściła podobnej kalkulacji do głosu. I to nie tylko w tym wypadku. Ośmielam się twierdzić na podstawie własnej długoletniej obserwacji, że wobec często spotykanej niedbałości o najelementarniejsze zasady ostrożności lista ofiar górskich jest zadziwiająco szczupła, ale to jedynie dzięki szczęśliwemu, szczęściu, które po pomyślnie skończonej wyprawie nai-

ność ludzka zapisuje na rzecz wprawy lub odwagi osobistej. — Tymczasem człowiek jest mrówką wobec potęgi gór, a każde nasze zwycięstwo jest udzieloną nam przez góry łaską. Lecz któż ze śmiałości młodej generacji turystycznej chciałby się przyznać do takiej „słabości“?

Co należy uczyni?

Przechodzę do obiektywnych powodów katastrofy. Nie były to pierwsze ofiary Babiej. Jeżeli weźmiemy w rachubę wypadki, spowodowane uderzeniem pioruna podczas burzy, wyczerpania, zamrznięcia i t. d., wówczas lista ofiar wskazuje pokaźną liczbę 12 osób. Piękna i łatwo dostępna przy pogodzie, jest Babia Góra straszna i sroga podczas wichury, śnieżyicy i mgły. Wierni jej przyjaciele i bywalcy umieją coś o tem powiedzieć. Wiedza, że choć znają na pamięć każdy szczegół jej oblicza, to jednak, zastając ją przy złym nastroju, albo wcale nie, albo z wielkim tylko trudem zdobędą dostęp. Zastania się ona wówczas gęstą zasłoną mlecznej mgły, odpycha wściekłym atakiem wylających wiatrów, zasypuje nawalem śnieżyicy, zaskakuje turystę przedwcześnie zdradziecką ciemnością. Wobec tego droga do schroniska powinna powyżej granicy lasu być wytyczona jaknajstarcaniem. Powinny stanąć słupy porządne, mocne i dość wyso-

kie w odległości conajmniej 15 metrów jeden od drugiego. Każdy słup z osobną winien być zaopatrzony w strzałkę, wskazującą dokładnie kierunek do następnego słupa i podającą od czasu do czasu odległość schroniska.

Obecne znaki tyczkowe są niewystarczające. Być może, że Beskidenverein nie przyłożył ręki do ich poprawy wobec wątpliwości w tym wypadku zupełnie niedorzecznych, raczej osobistych niż rzeczowych, a zamaskowanych hasłem „że nie wolno szpeci gór“. Podczas mgły i ciemności powinnyby przy schronisku od zewnątrz świecić silna lampa sztormowa, widoczna zewsząd. Zaś romantyczny wół róg, leżący zwykle podczas nieobecności gospodyni na stole drewnianej oficyny z dołączonym wezwaniem, aby turysta na nim zatrąbił po przybyciu (sic!), należy zastąpić syreną, dającą silne sygnały w regularnych odstępach czasu. Należało to wszystko zrobić już dawno, a nie czekać na oskarżające i niedopuszczające żadnych wymówek straszne, niestety już nieme, „memento“ czterech od razu martwych istot, które mimo popełnienia własnych błędów byłyby dotarły do bliskiego schroniska, gdyby zawczasu pomyślano o koniecznych środkach orientacyjnych.

R. Górski,
przodownik narciarski

Odwaga rezygnacji

Wśród tysiącznej rzeszy narciarzy, uprawiających początkowo narciarstwo dla „rozkoszy“, a znajdujących zadowolenie w rólach ambiwaj sportowych w Zwardoniu, Wiśle, czy Szczyrku, tylko jednostki najwybitniejsze, których dusza otwarta jest nie tylko dla piękna przyrody, ale również i dla jej zgrozy i dla wartości moralnych, wynikających właśnie z walki z tą zgrozą, natury żądnej zwycięstwa nad jej potęgą, a przez to ostatecznie nad sobą — rwał się ku szczytom, bez względu na przeszkody i kaprysy żywiołów górskich. Niestety, często szlachetna ta walka doprowadzić może do przecenienia sił własnych, do brawury młodzieńczej, która nie chce, lub nie potrafi uznać owej subtelnej i tylko dla literań „doświadczonych“ (na własnej skórze) turystów dostrzegalnej granicy własnych możliwości. Brawura nie chce się przyznać do tego, że w danej chwili więcej wysiłku woli, więcej odwagi należy do rezygnacji, do kategorycznego rozkazu wewnętrznego: „odwrot“, aniżeli do u partego pochodu naprzód za każdą cenę. Moment ten jest oczywiście tem krytyczniejszy, wymagający tem więcej hartu i opanowania się, im więcej dany osobnik w częstych walkach z żywiołem nabral do własnych sił zaufania nieograniczonego i — co za tem idzie — lekceważenia niebezpieczeństwa gór.

Sp. zaginionych, a przynajmniej pp. Ol i Fr., należy zaliczyć do tej właśnie kategorii. Świadczy o tem fakt, że na kilka tygodni przed katastrofą, bywali oni na Baraniej Górze podczas podobnie szalejącej kurniawy, zamierzając wyruszyć ze schroniska granicą przez Skrzyczne do Szczyrku o godz. 2 po poł., twierdząc, mimo lepszych informacji ze strony gospodarza i kolegów, że przebędą całą drogę w 3-ch godzinach, kiedy droga przy dobrych warunkach wymaga conajmniej 4 — 5 godzin. W najlepszym razie tak czy owak, jazd do Szczyrku odbyłby się w ciemności. Wówczas jednak huragan był silniejszy od brawury i spowodował szaleńców spowrotem do schroniska.

Kardynalny bład

W krytycznym dniu rozpoczęto podejście na Babia o godzinie 4 po poł. Był to bład kardynalny, który w danych warunkach w 90 proc. prawdopodobieństw musi spowodować zgubę. Znacząca Babiej — a za takich zaginięni się uważa — jej kaprysy są dobrze znane. Niera rozpoczynając wejście nawet wczesnym rankiem i przy sprzyjających warunkach atmosferycznych, turysta w rejonie szczytowym nad granicą lasną zaskoczony jest wichurą i mgłą do tego stopnia, że godzinami błądzi koło schroniska i albo znajduje jedynie szczęśliwym trafem albo zawczasu, t. j. przed zapadnięciem zmroku, zaczyna szukać zejścia do schroniska P. T. T., leżącego poniżej w strefie zalsionej i spokojniejszej. Rozpoczęcie podejścia po południu nie musi, jednak doprowadzić do fatalnych lub nawet katastrofalnych skutków. A o to „moż

